

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 kr.
Félévre 5
Negyed évre 2 50
Egy hónapra 1

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Kohányi Gyula.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Negy huszados petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többeszerű hirdetések alkú szerint jutányos áron. Váltakozó fel. Delyeg-dj más den külön beiktatást 30 kr.

A bástyák.

Debreczen, jan. 21.

Tegnapelőtt elhangzott az otromba vád a néppárt részéről ellenünk: szövetségünk a kormánypárttal, s a kormány kimélt bennünket a választási hadjáratban,

Annyiszor hallottuk a tehetetlen reakciónak dühből elmondott eme neveltséges rágalmét, hogy mi bizony Isten nem voltunk hajlandók róla tudomást venni. Tegnap azonban a kormány megijedt, — hátha elhiszik e vádat Bécsben s Perczel belügyminisztert küldte ki a szélmalomharczra e rágalom ellen, — bizonyára azért, hogy ekképpen érdemeket szerezzen magának távozása idejére a belső tikos tanácsosságra,

De még ez sem készítené bennünket hiteles tanukkal elhárítva látni fejünk fölül a vádat, hogy mi ezzel a kormánnyal szövetségben volnánk,

Hanem igenis szólásra ösztönöz a Kossuth Ferencz tegnapi beszéde. Lapunk tegnapi táviratai között már hírt adtunk tartalmáról, — tudhatja tehát mindenki, hogy miért, — de el kellett mondanunk a fentieket, mert előzményei voltak annak a remek szónoklatnak . . .

Nem volt még ember Magyarországon, akinek annyit ártott volna a származása, a neve, mint Kossuth Ferencznek. Mindenki második Kossuth Lajost várt belőle legálább is, de

ha egy-egy szép beszédével, magasztos gondolatával bebizonyította nagy tehetőségét, rögtön kész volt a gyanusítás, az atyja hagyatékából puskázik, — ha pedig ember volt mint más s nem érte el tetteiben és gondolataiban azt a tünneményes lángelmét, akinek mását évszázadok múlva sem fog szülni a világ rögtön megsebezte a guny: ez tehát a Kossuth Lajos nevének örököse?!

S — fájdalom — ebben a hálátlan házában nagyon sokan akadtak embeerek, akik az efféle gyanusításokkal nem átalították a Kossuth Lajos nevének emlékét megszentelteleníteni, akik jobban gyűlöltek a szabadságot, mint tisztelték az ő halhatatlan nagy nevét . . .

De Kossuth Ferencz nem hallgatott gyanusításokra, — azzal a szilárd jellemmel, amelyet halhatatlan atyjától öröklött, vette kezébe a magyar függetlenség zászlaját s hogy diadalra fogja vezetni, ezzen és ezzen hisszük és valljuk e házában.

A választás alatt betegem, nap-nap után utazott, fáradt az ügy érdekében s napról-napra szebb és magasztosabb beszédekkel lepte meg még azokat is, akik teljes tudatával voltak az ő nagy képességeinek . . .

Tegnap beszéde azonban közvetlenségével és amelletten felkölt gondolataival messze felülemelkedik az összes eddigieken . . .

A sértett önértzet, a gyanusítások hallgatásában kifáradt és feltűzött férfilelek oly hangon szólalt meg tegnap Kossuth Ferenczben, amely az ország

legnagyobb szónokai közé emelte s a magyar függetlenség szent ügyének nemcsak lelkes, hanem határozott és győzelemre, a legnagyobb, a legszebb diadalra hivatott tolmácsává s vezérévé tette volna akkor is, hanem lett volna még kezében a zászló.

A magyar nemzeti lélek magasztos ereje szólalt meg tegnap Kossuth Ferencz által, az a magyar nemzeti önértzet, amely ezer éven át fentartotta e hazát s amelynek biztos alapján mint örök épület emelkedik minden igaz hazafias lelkében a jövő reményeként a függetlenség és szabadság.

A bástyákon állottunk, mondta tegnap Kossuth Ferencz, és megvédtük azokat a támadás ellen.

A hömpölygő áradat ellen hódító hadjáratot nem viselhettünk, de a reánk bízott falaknak biztos és megbízható őrsége maradtunk. Midőn pedig végetért a harc, amelynek egész csapatok estek el, elvek és nézetek egész sokasága omlott halomba s zugott el felettük a népitélet zivatarja: a mi pártunk felett ha végig nézett a vezér, nyugodt öntudattal mondhatta el: »megvan és nincs egy hja is!»

A magyar függetlenség, a magyar szabadság nemzetünk legszebb emlékeinek őriző bástyái vannak a mi kezünkre bízva: Kossuth Ferencz a jól betöltött hivatás önértzetével tekinthet végig seregén: megvédtük a bástyákat!

De hogy megvédtük, hogy megvédehettük, az magasztos hivatásra szólit e

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

JÁTÉK KÖZBEN.

Irta: **Szabolcska Mihály.**

Nincsen nekem szebb multságom,
Mint ha a kis fiammal játszom,
— Hanem ő is messze mehetne,
Mig olyan jó komára,
S olyan hü czimborára,
Mint én, lehetne!

Pedig nem ritkán esik éppen,
Hogy nem vagyunk egy véleményen.
De ismerjük egymás gyöngéit,
S ha össze is akasztunk:
Se nem nagyon haragszunk,
Sem örökketig!

Ha nem nyer hosszan egy huzamban,
Szabad kezet a bajuszomban;
Ha a fülemet ott a hol van,
Nem jó helyen találja:

Ez szörnyű nagy halála,
Perünk lesz nyomban!

Vagy ha lovagatunk vidáman,
S nem épp biztos nyereg a hátam:
Ez olyan megrovás — lóra:
Hogy ég, se föld hatara
— Csak az édes mamája
Hozhatja jóra!

. . . Nincsen nekem szebb multságom,
Mint ha a kis fiammal játszom.
Hanem ő is messze mehetne,
Mig olyan jó komára,
Olyan hü czimborára,
Mint én, lehetne!

A Csiszár Máttyás Uram Hadnagysága.

— Hajdu történet. —

— A Debreczeni eredeti tárczaja. —
Irta: ifj. **Móricz Pál.**

Bizalmas nagy jó Cikaró Uraim, kedves lelkeim higgyétek meg a tisztesség, a becsültetés olyan, mint a fehér szárnyu lepke ma-

dár, sokszoron elkerüli a hivalkodó tüzi liliumot, de reaszáll a bokor tövében rejtőző szerény ibolyára.

Nemzetes és vitézlő Csiszár Máttyás Uram is a Liliom-kut-közéről, de hogy is számított reá, hogy még Nemes Város hadnagyának is beválasszák — hisz mindig nehezebb esett az öregnek a betüvetés — és mégis beválasztották . . .

— Pedig hisz kaphattak volna Kelmetek, a Csohányok, Oláhok, Fodorok közül fakturásabb embert is, mint én, morogta az öreg ur foghegyről, ki semmitsem sajnált úgy, mint azokat a délutáni jó borozgatásokat az abádi Médi szomszédokkal, meg néhány öreg bizalmas jó komjával, melyeken a Rabutin járásáról, az 1739 esztendőkbéli szörnyű Pestisről, kurucz vitézek portyázásairól, no meg a Saja Andrásné számos csintalan, pajzán viselkedéséről, csokolódzásairól s ide-oda bujkálásairól egyik-másik reatartti Senator Uramékkal is el lehetett beszélgetni . . . Hogy este csak lefeküdt s elaludt az ember, mint a méz, mikor már nem bírta tovább emelgetni a virágos csuporot . . . Hanem annál büszkébb lett a választásra a Csiszár familiának kicsinyje-nagyja, hogy mikor a Hadnagy Uram legény fia a Mihály a szolgákkal a mezei

mindannyiunkat, a mi kezünkbe nem letve a nemzet jövője, a mi szívünkhöz van hozzáförve a magyar nép szíve s ime, a megvédett bástyafal magasztos hivatása megszólaltatta Kossuth Ferencz által a nemzet lelkiismeretét, mely visszazugja a Bécsből rángatott kormányfenyegetéseire, a mely kormány a helyett, hogy dicsősézne tartaná azt a mi ránk megalázó vádat, hogy szövetségesei voltunk, — tiltakozik ez ellen s eltiprással fenyegetett: nem félünk a fenyegetéstől, mert a nép szívéhez vagyunk növe s ha megkísértenek, — hazafias szavunk vészharanggá változik, mely felrázza a nemzetet s élethalálharcra hívja fel jogait tipró rendszer ellen.

Magyar népem, értsd meg a szót, Kossuth fia beszél hozzád. Szilárdan állunk a bástyákon és védjük jogaidat, Kossuth Ferencz kezében van a vezéri lobogónk, fennen lobog, kövess minket, utánunk!

Éljen a független Magyarország!

Kohányi Gyula.

Roma locuta. Megvan tehát a felelet, a végleges, a magyar görög-katholikusok jogos kívánságára. A P o l. C o r r. írja, tehát hiteles, ez a magyar kormány litografált könyvatososa. S ime, hogyan szól ez? A Nemzeti nyelvnek a liturgiába bevezetése ellen Róma mindig küzdött, mert az Rómától független nemzeti egyházak létezésére, azaz schismata vezethetnek. — Ebből az következik, hogy hiába a petíció, az újabb informálás, a pápa ragaszkodik a kath. egyház liturgiájára néve érvényben levő h a g y o m á n y o s é s m e g v á l t o z h a t l a n e l v e k e z h e z. A magyar g. kath. híveknek tehát nincs más hátra, mint követni a pápa által kijelölt utat: alakítsák meg a független nemzeti kath. egyházat!

munkából hazaérkezett, a kis pendelyes fiú is ezzel az újsággal szaladt a kapuba bátyja eleibe:

— Mihály bácsi, Mihály bácsi, hallotta kend? Megválasztották az atyust hadnagynak? Hát mit eszik Kend? cziberét vagy zsendicét?

Valának pedig ez időtájt egészen más articulusok, statutumok, ordinatioik mind hajduk egész disztriktusában mind közönségesen Nánás városában, mint jelenben. Így például sem a hadnagy uramnak, sem a szenátor Uraiméknak nem adtak fizetést, hanem a mi innet-onnét esőpönt, no meg a tisztesség a felelőséggel együtt.

De meg a városi mézarszékét berelő szék-gazda uraiméknak is jó kötelességük vala szolgálta ni a tanács uroknak, személy szerint, évenként tizenkét font fagygyut, minem más boszorkányságra használódott, mint szenátorné asszonyaimék gyertyákat öntöttek és mártottak a fagygyuból, hogy legyen azután a teli estéken Előjáró Uraiméknak, otthon ugy mondódott az asszonyoknak: *m e l y n e k f é n y é n é l i t é l k e z n i,* de igazában, a mint történt, különösen a Csiszár uram hadnagysága alatt, melynek fényénél poharazni. Eö Kigyelméék, márhogy Szék-Gazda Uraimék, ugyancsak kötelezve voltak számos font husokkal is szolgálni, a város hivatalos vezetőinek, még pedig minél kevesebb csontok nélkül, valahányszor csak ordinárius hadnagy uram Város Gazdájának parancsolásban kiadta:

Szerelm és egynejtűség.*)

Irta: **Hevesi Sándor.**

A minap olvastam egy előkelő napilapunk tárcacikkében, hogy nem volt mindég szerelm a világon, mert az emberiség e leg-hatalmasabb érzése semmi egyéb, mint fejlődési alakulat, melynek gyökérszála az egynejtű háttasságba nyulának. Az emberiség csak azóta ismeri a szerelmet, mióta a monogámia uralkodik a különböző társadalmunkban. Ösztön megvallom, hogy én ezen az okoskodáson egy csöppet sem csodálkoztam, nevezetesen pedig azért, mert ezzel az elmélettel nem az emittett tárcacikkben találkoztam először s az elméletért való felelősség nem is a tárcacikk íróját terheli.

Igen vaskos és fölöttébb tekintélyes könyvekben is nem egyszer akadtam olyan elméletre, hogy az emberiség csak ötezer év óta ismeri a szerelmet és a szülei szeretetet (ez a kettő nagyon összefügg) és vannak divatos tudósok, akik azt mondják, hogy 5 ezer év mulva már a gyermek nem fogja szeretni az anyját s az anya nem fogja szeretni a gyermekét.

Ez az úgynevezett fejlődéstani elmélet melyet ma már minden kis gimnázista ösmert s a melyre majdnem valamennyi divatos tudósunk vakon esküszik. Az emberiség folyton fejlődik észben és érzésben s ebből következtetik, hogy öt ezer év előtt még nem ismerte a szerelmet, ötezer év mulva már nem fogja ismerni.

Ez egy kissé furcsa okoskodás és joggal kérdezhetném, hogy hol a fejlődés, ha az ember ötezer évvel ezelőt állott? Mert a kancuk elmélet szerint az is fejlődés, hogy ma ösmertjük a szerelmet és lennézük az ötezer év előtt élt emberiséget, amely még nem ösmerte, viszont ez az elmélet azt hirdeti, hogy a fejlődés további során a szerelm ki fog veszni az emberiség szívéből és ez is fejlődés lesz.

Az az emberi társadalom, amely ötezer év mulva fog élni, joggal nézhet majd reánk, megvetéssel, ugy, mint Madách tudósa a phalansterben, mert hiszen mi bohó tizenkilenczedik századbeli gyermekek a szerelm pillangóit kergettük.

Bizonyos, hogy ennél a fejlődéstannál

*) Karácsonyi számunkból kizorult Szerk.

— Most pedig lenn Édes Fiam, hogy ez nehéz tanácskozás egészünk ellen ne essék hozas Ábrók mesteréktől az székből husokat Főzessed is meg a tömlőcztartó feleségével, azután ugy szolgáltatassad fel elénk, savát, borsát jól megadván — fűszerszámokkal meg a Görögök szolgáltak köteles illedelemmel, — mert ma valójában fogas vala a mi ülésünk.

— Bölesen beszél hadnagy Uram! Nagy igaza vagyon hadnagy uramnak, ezt meg a derek emberséges Szenátorok szözlöttak közbe, kiknek a számnélküli gravamenek, inquisitio-nális és portio ügyek tárgyalásába nemcsak a fejük, de a gyomruk is gyakran belekordult...

— Te meg fiam, figyelmeztette Mátyás hadnagy uram most még a tapasztalatlan városi belső cselédet, — mert minden fiatal, új házias gazda ember tartozott egy esztendőig ber nélkül szolgálni a nemes várost, — te meg fiam, ugyan lódulj már a város gazda uram után s kérd ki tőle az almáriumból azt a nagyobbik, zöldebbik butykost, a melybe Arendator uraimékkal ép a tegnapi mult napokban töltem néhány itczekkel abkól a híres diószegi-szilvóriumból. Kóstoljuk meg már azt is ugye-e Nótárius Uram s nemzetes szenator uraimék?

Mert az Arendator uraiméknak is tartozó és illő kötelességük volt nem csak az Uri Szent Vacsorához szükséges bort kiszolgáltatni, hanem a város nemes tanácsát is annyi akó és pint ó es uj borokkal ellátni

kedvesebb elméletet még sohasem fogalmaztak meg a világon. Ez az elmélet valóságos Madchen für alles. Akár van szerelm, akár nincs szerelm, akár az eső esik, akár a nap süt, ezzel az elmélettel mindig lehet boldogulni, mert ez az elmélet mindig a jelennek hizeleg. Amolyan kis »tréber« elmélet, mely minden körülmények között feltalálja magát. Hogy ne hizegne a századvégi embernek az tudat, hogy a szerelm isteni érzését ő találta fel, valamint Edison föltalálta a phonographot. Ha azt mondanák a mai embernek, hogy az ötezer év előtt élt embereknek nem volt kezük, vagy nem volt lábuk, egyszerűen a szemébe kacagna annak, aki ilyen hóbortos hazugsággal akarja őt felületni. De ha azt mondják neki, hogy ő találta föl a szerelmet, akkor a századvégi ember elmosolyodik büszkén a mellere üt és így kiált föl:

— Valóban, én találtam föl a szerelmet.

Pedig a jó ember véghetetlenül csalódik. Mert noha manapság a perversitásokban sokkal többre vitte az emberiség, mint a szerelmében, mindazonáltal még azt sem lehetne elmondani róla, hogy a századvégi társadalom találta föl a pervers hajtásokat. Nemi elfajulásról csak ott beszélhetünk, a hol a természetes és törvényes ösztönök is egész mivel-tukban érvényesülnek, mert hiszen ha valahol csupa elfajult ösztön lázongana az emberekben akkor ez az elfajulás volna a rendes, az általános állapot s akkor a kivételesen jelentkező természetszerű hajtásokat volnánk kénytelenek elfajulásnak tekinteni.

Az új-kor emberek sok hóbortos elméletet talált ki a szerelmről, de magát a szerelmet nem ő találta fel s a szerelm nem is az ő egynejtűségének a gyümölcse. Nagyon tévednek azok az urak, akik azt hiszik, hogy a szerelm és a monogámia valamiféle fejlődéstani okbeli vagy időbeli kapcsolatban vannak egymással. Szerelm és monogámia között semmiféle viszony nincs, mert az igazi szerelm és az igazi monogámia egy és ugyanazon dolog. A szerelm semmi egyéb, mint a természetbeli monogámia, a monogámia semmi egyéb, mint a törvényesített, a társadalmilag elismert szerelm.

S a természeti törvény uralkodik ott is, a hol a társadalmi törvény meg nem pecsételi. Ha elismerem is azt, hogy voltak és vannak társadalmak, amelyekben a többnejtűség divik, ez csak arra mutat, hogy az em-

a »Nemes Város külbö-külböféle szükségében«, mint a mennyit a hadnagy uram természet kivánt és amennyit az érdemes szenatus gyomra megbirt, pedig az sokat megbirt, különösen mihotátul Csiszár uram lett a hadnagy, a ki mint mondvá is volt, bárányszélid jó lélek volt, de csakhogy nagyon szerette az italt...

Es minekutána a párolgó, rózsás lében uszkáló paprikás tokányból is megfelelőképen fogyasztottak szenator uraimék, családiasan körülülve a törvénykezés tintapecsétés, de máskülönbben oly szigorú zöldsasztalat, annak utána becsülettel forgatni kezdék a kupákat is, hogy áldomás áldomást ért, sőt még a vicze nótárius uram fiatal, tréfás, nótás deák volt, akárhányszor el is danolta ezt a régi jó izü kurucz nótát:

Hozz bort a magyaroknak,
Palinkát a tótnak,
Sert a németeknek!
Igyunk bort, palinkát,
Mert most ingyen adják;
Noha majd idővel,
Meggkerik az arát...

Mert a szóbeszéd szerint ez volt a Vitéz Csiszár Mátyás Uram nótája, aki a többek között, nagy busulasában, egy ilyen tanácsülés alkalmával ugy becsatorázott, hogy már nem is tuda a lábán állani.

— Hejnye, hejnye! Mit csináljunk, mi tévők legyünk már a mi jó hadnagy urunkkal,

berek nem cselekszenek mindig a természetis törvény parancsa szerint s nem bizonyít amellet, hogy az emberek a többnejűség fejlődési fokozatain keresztül jutnak el végre az egynejűséghez, illetőleg a szerelemhez.

Mi is voltaképen a szerelem? A tárcza-czik írója ezt a kérdést nem is bolygatta, noha szerelemről írván, legelőször is ezt a földadatot kellett volna megoldania. Igaz, hogy ez a földadat nem kevéssé fogas. Egész életünkben semmiről sem hallunk annyit, mint épen a szerelemről. Az újságokban napról napra rémes »szerelemi tragédiákat« olvasunk, a színházban estéről-estére szerelemi bonyodalmakat látunk és nincs talán ember, akinek a szerelemről nem volna valami véleménye. És az emberek általában különbséget tesznek szerelem és szerelem között. Állítólag kétféle szerelem van a világon érzéki és eszményi. Vannak emberek, akik az érzéki szerelmet alantassnak, vannak mások, akik az eszményi szerelmet hőbortossanak találják, de azért valamennyien megegyeznek abban, hogy a szerelem kétféle; vagy érzéki, vagy eszményi. — Bourget Pálnak van egy regénye (Az asszonyi szív), mely igen mulattató formában tárgyalja ezt a kérdést, noha a szerző tragikái hatásra pályázik. A regény hősnője, a kis De Tillièresné ugyanis, érzékileg Casalt szereti, eszményileg pedig de Poyanet. A szegény asszony szörnyű kétségben hánykolódik. — A testét Casalnak adná, a lelkét Poyanne-nak, de minthogy nem szakadhat érzéki és szellemi részre, lemond mind a két férfiról és Bourget kolostorba kényszeríti, ahol a kis marquise részint Casal, részint pedig Poyanne után fog sódávogni.

Sajnálom a szegény asszonyt, hogy Bourget hőbortos elmélete miatt kénytelen volt kolostorba vonulni. Mert ez az érzéki és eszményi szerelem között való különbség oktalan mesebeszéd. — Csodálatos módon az embereknek módfelett tetszik az, ha valaki Petarca módjára a csupán verseket farag az imádatjához s csak távolból imádja a kedvest, meddő epedéssel. — Ez az ugynevezett hamis eszményiség, mely semmivel sem különb a legalantasabb érzékiségnél. Mert az anyagatlan szerelem megveti a nőben a nemet, az érzéki szerelem pedig megveti a nőben az egyént.

Az igazi szerelem sem a hamis eszményiség, sem az alantas érzékiség hibájába nem esik. Az igazi szerelem imádja a nemben az egyént és az egyénben a nemet, érzéki és eszményi egyuttal, valamint hogy maga az ember is egyszerre érzéki és szellemi lény. Az érzéki kéjekre vadászók a szerelem materialistái, az anyagatlan rajongók a szerelem felszeg idealistái, az igazi szerelmesek pedig a szerelem logikusai. Ez utóbbiak sohasem aljasulnak el és sohasem szenteskednek. A lelkük nem keveredik haboruságba testükkel, érzéki részük nem vész össze szellemiségükkel, egyszerre járnak az égben és a földön s nem lebegnek folyton a kettő között mind Mohamed koporsója.

A szerelemnek tehát az alapja, a gyökere, a lényege épen abban rejlik, hogy a férfi saját egyénisége mását keresi a másik nem körében. Ha pusztán magával rokon egyéniség után sóvárog, akkor ne forduljon a női nemhez hanem keressen férfit; erre való a barátság. Ha ellenben csakis a női nemet keresi, az egyéniségre való tekintet nélkül, akkor önkénytelenül is lemond a legdrágább kincséről, a saját egyéniségéről s merő állattá aljasodik. A szerelem egész költészete, érzéki és egyuttal eszményi volta épen abból fakad, hogy a férfi saját egyéniségét keresi a nőalakban, a nő viszont ama férfi után eped, aki az ő lényének képe mása. — Innen van hogy a serdülő ifjú s a fejlődő hajdon leke mélyén már ott lappang az ugynevezett »ideál«, melyről költők és nemköltők annyit irtak; innen van, hogy néha, amikor emberfia először találkozik egymással, menten lobbort bennük a szerelem s olyan érzés fogja el őket, mintha már régtől fogva ismernék egymást. S minthogy egyéniségünk mása csakis egy nő lehet: világos az is, hogy igazán csakis egyszer s csakis egyet szerethetünk. S a szerelem sokféle bonyodalmat abból támadnak, hogy százszor is botlunk, százszor is azt hisszük, hogy szerelmeseink vagyunk, míg rálelünk az igazira. Az igazi szeremből soha sincsen kiábrándulás és ez épen az ismertető jele. —

A természet maga határozottan a monogamiára utalja az embert és e parancsa fűgellen a tétől és időtől.

Az ugy nevezett társadalmi monogamia

akárhányszor csak száználmas torzképe az igazi monogamianak, mert hiszen gyakran nem a szívek kapcsolatán, hanem pusztán írásbeli szerződésen alapul. Es az ilyen monogamia a természeti törvény értelmében törvénytelen házasság.

Színház.

A boissyi boszorkány!

B. Russinszky Ilona fellépte.

A boissy boszorkány került tegnapi hosszas pihenés után. Oly régen nem láttuk már itt ezt a darabot, hogy valóságos premér számba ment, ennek köszönhetően azt, hogy a színi év a d l e g j o b b o p e r e t t e e l ő a d á s a volt, s bizonyára ez a körülmény vonzotta azt a nagy diszes közönséget mely tegnap a színházat zsufolásig megtöltötte.

A boissy boszorkány hatásának titka elsősorban gyönyörű zenéje, az a mindent kifejező, magába mindent felölelő, gyönyörű zene melyet operában is ritkán találunk solói duettjei, összes énekszámai egyaránt megtalálják a szívnek azt a hurját, melyhez szólni hivatva vannak. A hangszerelés valóban mesteri.

A boissy boszorkány szinte az operettek ősapjának mondható, benne megtaláljuk újabb legkedveltebb operetteink majdnem összes motívumait!

Mindenesetre ez a zene előföltétele a hatásnak, de azt igazi hatásá csakis a szereplő színezék művésze képes emelni, csak ez adhatja meg neki a külső hatást is. Ép ezért egyike az a legnehezebben megítható daraboknak. Énekszámok mind olyanok, melyek a legkiválóbb művészi erőket is próbára teszik: s hogy a legnehezebb darab a legjobb interpretácóra talált tegnap, ez föltétlen és kétségbevonhatatlan bizonyítéka az előadó művészek nagy lehetőségének.

Különös érdekességet kölcsönözött az előadásnak — jobban mondva egyéni érdekességet — hogy B. Russinszky Ilona ami reg nélkülözött szeretett primadonnánk hosszú betegség után tegnap lépett fel először. A közönség tüntető tapsokkal és szép virágkosárral fogadta kedvencét, a kosár széles rózsaszín moirée szallagján a felirattal: »A debreczeni asszonyok — a pótolhatatlan primadonnának.«

Most részletesen az előadásról.
B. Russinszky Ilona a lehető legjobban volt az este diszponálva. — Nagy sikerével újabb bizonyosságát — újabb okát adta annak a rajongó szeretetnek, melylyel a debreczeni közönség őt körülveszi. Énekszámokban benne volt minden, amit szépnak, művészinak mondunk; nem olyan az ő organuma, hogy dicsegetre szorulna: azt az exultáns csengésű hangot, mely játszva győzi le a legnehezebb áriákat, tegnap ismét oly művészileg használta fel, hogy el sem tudnánk ezt a szerepet más, jobb interpretálásban képzelni. Nagy és öntudatos művészet az, mely benne érvényesül — s ha tegnapi alakítását — még az ő estéi között is legsikerültebbnek mondjuk: ezzel csak a száraz valót konstatáltuk.

Kállay Lujza, nézetünk szerint tegnap játszotta meg legjobb szerepét. Énekrészei teljesen az ő páratlan alt hangja számára irtak, énekpartiját azzal a precizitással énekelte el, melyet még a mi jó társulatunkban is ritkán találunk. A második felvonásbeli nagy áriája az estének fenyőpontja volt, vele olyan tüneményes sikert ért el, minőt Debreczenben még nagyon kevés énekesnő. Éneke csodálatosan kifejező, érvényre juttat benne mindent, a mit a szerző éreztetni akar. Az ő művésze is mindvégig megőrizte az esti diadalt, az ő játéka és éneke által is opera-i-vá lett az előadás. Minden jelenését szünni nem akaró óriási taps követte.

S z e n d e Anna Favori apród sze-

sopánkodtak a józanabb szenátorok, hogy is szállítsuk haza — vak hajduvárosi éjszaka volt?

A város szekerén nem lehet, mert hátha valami árokba beledülnek, mert nagy a sár, sok a kátyu, bizony fel nem vennék ezt a csufot, ami ekkor történhetne? . . .

Végül azután, még egy pár kupa borított felhajtván abban állapodtak meg, hogy saraglyán szállíttatják haza a nyolcz gyalog ármásokkal jó hadnagy urat, így kisebb a veszedelem, mert ha elbuknának is vele, senki nem törheti lábát, nyakát . . .

Porkoláb szenátor uramat bizták meg Csizsár hadnagy uram hazaszállíttatásával, bundájába betakargatván fel is tették a hadnagyot a saraglyába, meg is indultak, az ármások felváltva négyesével vitték a saraglyát, akik hogy a setében nem léptek egyszerre, sőt inkább bele belebotlottak egy egy mély kátyuba, hát így mindig lötyögött az öreg Csizsár nemzeti uram feje, hol jobbra, hol balra lötyönt, míg nem meg sokallotta az öreg ur s így kiáltott fel:

— He kocsis! Megpálcáztattlak!

— Huszonöt kemény pálcákat csapatok reád . . .

— Hiszen már sokszor mondtam, hogy lassabban járj a város lovival . . .

Hanem a Csizsár Mátyás uram vig hadnagysága mégis majd nem szomorúan végződött, valamelyes fő fő királyi kommissárius fordult hivatalos ügyekben a nemes városba — báró volt avagy herceg?

De meg jobban ismerte a csalán a németjét — s Csizsár hadnagy uram ép ekkor is jó mulatós kedvében volt és a főur, a ki-

rályi biztos, nagyon és szigoruan megfedette az öreget . . .

— Hallja kend? . . .

— Ebara fakó, mondta rá a nánásiak öreg hadnagyja. Én is nemes, kend is nemes bátor ha jól látom hunczfut maradt a német. A hazájába riktörögasson kend . . .

És a királyi biztos úgy felgerjedt ezen, hogy katonáinak ki is adta az ordrét, mert számos lovas katonák valának mellette:

— Hej katonák! Csapjátok meg ezt a goromba öreget! . . .

És a jó hajduk csak nehezen tudták megakadályozni, hogy fel nem pálcáztatta a német a nemesek hadnagyát, akinek maxánk is számos rhenus forintjaiba, tallérjaiba belekerült míg nem okkal móddal elsimitották a sértéseket, melyeket a király emberén ejtett. Ami azonban öreg Csizsár uramnak nem tudta elrontani jó kedvét, mert ha a hadnagyságtól elmaradt is, de legalább délutanonként lelkének nyugalmára, testének gyönyörűségére annál kedélyesebben iszogálhatott a rózsás virágos ordas csuporból abádi Médi ur jó komájával, pajté barátival, míg nem egyszer az öreg urat is kiénekeltek az ákácvirágos kálvinista temetőbe, melynek már a dombjai is elismultak, hol a gyepen tavasszal csipog, legel az ősök sirjain a sok gyenge, apró, sárga liba . . . Meg a homokot is innét hordják az emberek, a parasztok, kik ásójukkal fel fel dobnak a virágok közé egy egy koponyát: Majd jó lesz galambvályúnak, mondják, mert amely galamb ilyen emberkoponyából ihatik vizet, az mindig hűséges marad a gazdája házatájékához, így tartják ezt az öreg hajduk . . .

repében kedves és csinos jelenség volt, kis ének számait kedvesen — s a mi fő hibátlanul — csicseregte el.

A férfi szerepek közül **Bejczy Györgyöt**, ezt a szép tehetségű, fiatal énekest illeti a feltétlen és teljes dicséret pálmája. — Flageoli rendkívül nehéz énekpartiejat oly bravúrosan és annyi kifejezéssel énekelte el, mely világos bizonyossága volt az ő határozott nagy tehetségének. Második felvonásbeli románcaiban olyan hangterjedelmet mulatott, a mekkorát a debreczeni színpadon hallani még nem volt alkalmunk, s ezt a románcot annyi finomsággal, diszkrécióval és zenei precizitással adta elő, hogy csakis a legnagyobb elismerés, a gáncsot és gáncsoskodást elve kizáró elismerés hangján emlékezhetünk meg művészi emelkedéséről.

Sziklay Miklós adta meg az estének a humorát: a nagytöndő gascognei nemes szerepét adta annyi közvetlenséggel, hűséggel s a legaróbb vonások kifejező erejével, hogy bravúros alakítását feltétlenül méltányolnunk kell. — Énekszámait kellemesen adta elő.

A többi szereplők **Rubos, Vágó, Beckóy**, ugyancsak a karok szerepeiket sok igyekezettel és külső sikerrel adták elő. — A menüetbetétet megújította a közönség.

A tegnapi előadásért megbocsátjuk a tegnapi előadást, a **boissyi boszorkány** precizitását eltakarta a **Szép Helena** fogyatekosságait. — Ilyen előadások igaz művészetét mindig megfogja találni a magaműértő közönségét s mi mindannyiszor hódolattal fogunk adózni a művészet iránt.

A-S.

A debreczeni színtársulat és Nagyvárad.

Debeczen, január 21.

Egy nagyváradai újság tegnapi számában a következő közlemény jelent meg:

A debreczeni színtársulat a most lefolyt színházi harcz után közelebbről érdekelhet bennünket **Komjáthy** társulata, ki tudvalevőleg harmadik konkurrens volt a fabódé megnyerésére irányuló küzdelemben s kit sok városatyja favorizált. Azonban a jó debreczeni direktor úgy látszik megijedt s az utolsó perczen visszalépett. **Komjáthy** most már bevégezte a szerződését s pár nap múlva a teljes névsort a debreczeni színpad bizottság elé terjeszté. A tagok a következők:

Nők: **Csigaházy Etel** anyaszínésznő, **Kis Julia** anyaszínésznő, **Kis Irén** szalon komika, **Loesarekné Gizella** komika, **Sugár Aranka** operett énekesnő, **Kállai Lujza** operett énekesnő, **Serfőzy Zseni** népszínmű és operett énekesnő, **Komjáthyné Zsófia** Teréz hősnő, **Halmay Margit** szende, **Szabó Irma** naiva, **Cserényi del** társalgási színésznő. Ezenkívül tizenkét katonás és a ballettánczosnők. Férfiak: **Komjáthy János** hősszerelmes, **Szathmáry Árpád** jellemkomikus, — **Fenyéri Mór** drámai apa; jellemszínész, **Tanay Frigyes** szerelmes és bonviván, **Békessy Gyula** baritonista, **Bejczy György**, tenorista, **Rubos Árpád** tenorista és naturalista, **Sziklay Miklós** buffo komikus, **Haday Sándor** társalgási és jellemszínész, **Vidor Dezső** szerelmes és bonviván, **Rátkay Sándor** komikus, **Püspöky Imre** kedélyes apa, **Vágó István** jellemszínész, **Bartha István** drámai apa, Ezenkívül tizenkét kardalos és balletmester. **Karmestere** jövőre is kettő lesz a társulatnak; **Znojemszky Gyula** és **Ligeti Géza**. — **Sugár József** és **Kövesy Dezső**.

Ha ezen a névsoron végig nézünk. — **Sugár Aranka**, **Komjáthy János**, **Vidor Dezső**, **Szathmáry Árpád**, **Fenyéri Mór** és **Püspöky István** kívül nem találunk valamire való nevet, olyat, amely a nagyváradai közönség

igényeit kielégítette volna. Igaz, hogy **Szathmáry Árpád** elszerződése a **Vigszínház**tól már magában véve is nagy ügyesség, de hát két három oszlopos taggal még nem lehet jó összejáratot produkálni s valljuk meg őszintén az a pár kiváló művészi erő igen szegényes keretben jelent volna meg. A debreczeni lapok ugyan örülnek e névsornak s dicsérik **Komjáthy**-t, mint a ki szíven viseli a közönség érdekeit, azonban mi csak örülhetünk, hogy **Komjáthy** nem pályázott a nagyváradai színpadra s a pályázó direktorok közt nem ő lett a győztes.

Erre a közleményre volna néhány megjegyzésünk.

Legelőször is azon kezdjük, hogy **Komjáthy** s **Szathmáry** sem a félelemből maradt el a nagyváradai pályázók mellől, — egyszerűen nem volt szüksége rá. De hát ez a **Komjáthy** dolga és nem a miénk, azért nem is feszegetjük tovább. Hanem szavunk van arra a hangra, a melyen a nagyváradai újság a társulatáról beszél. Tudni kell ugyanis, hogy az illető lap egy munkatársára, — a kikt az előkelő nevű színházi kritikusok sorában csakugyan nem találunk — átrándult hozánk két estére, megnéztett egy vígjátékot és egy operettet s ebből ítélte a **Komjáthy** társulatának egész mivolta felett, a mi pedig talán nagyobb elmélet is próbára tenne, mint az illető kollega, — mert egy vígjátékból és egy operettből egy, negyventagu társulatot megítélni nagyon merész vállalkozás.

De lássuk magát a cikket.

Az illető kritikus ur tehát elismeri, hogy **Sugár Aranka**, **Komjáthy János**, **Szathmáry Árpád**, **Fenyéri Mór**, **Püspöky Imre**, sőt még **Vidor Dezső** is, olyan nevek, a melyek a nagyváradai közönség igényeit kielégítik. — De kényes izlése van annak a közönségnek! Vajjon ebből s.t lehet-e következtetni, hogy **Leszkay András** társulata többet ér, mint **Békessy Gyula**, **Bejczy György** vagy pláne **Sziklay Miklós** avagy **Komjáthy** — aki pedig nagyon felmagasztalt annak idején a fentisztelt kritikus, aztán **Kállai Lujza**, **Kiss Irén**, **Loesarekné**, **F. Csigaházy Etel**, vagy **Szabó Irma**?! Bizonyára, mert Nagyváradnak név kell s nem játék és hang, a mi színészeink pedig nem a nevével, hanem a tehetségükkel hatnak.

Hi-zen tudvalevő, hogy a debreczeni közönség előtt nem is a legkedveltebb egyéniség **Vidor Dezső**, egyszerűen azért, mert az ő játéka nem elégíti ki ami igényeinket, pedig már neki neve is van, a többiekéről nem is beszélve.

E sorok írója biztosíthatja a kollegát hogy sok színtársulatot látott már, a budapest összes színházak személyzetén elkezdve le egészen **Simándyig** és **Báródiig**, s tapasztalhatta bárki is, hogy nem habozik kimondani az igazságot akkor sem, ha az felsorolt tagok bármelyikére nézve kedvezőtlen is, — azonban bátran merjük állítani, hogy a debreczeni színtársulat megérdemli azt a színpadot, a melyen van s amely bizonyára emelkedettebb valamivel, mint a nagyváradai fabódé, — még akkor is, ha ez valamikor téli gunyába öltözik.

Nem is reflektálnánk erre a kirohásra, ha egyenesen fel nem hívná rá s nem örülne a váradai újság, hogy **Komjáthy** nem pályázott hozzájuk, mi is örülünk. Nem szeretjük ugyanis, ha avatatlán népek keztyűtlenkézzel és mezítalabosan daskálnak

művészet finom szálú ligeteiben s talán le-törték volna a **Komjáthy** társulatának himpó-rát. Jól tette **Komjáthy** hogy nem pályázott nem való oda az ő társulatának művészi gárdája, csak az a halvány kópia, amelylyel **Leszkay** rendelkezik; tudták Nagy váradon, miért nem vitték oda még **Magyerit** sem: az efféle ottan »magas« nagyon.

Sapienti sat.

K. Gy.

Három ezer forint segély a debreczeni operának. **Komjáthy János** színgazgató — mint akkor megirtuk — kérvényt nyújtott be a belügyminiszterhez amely a debreczeni színeszet állandósítását s az opera fiatalabb tagjaival a debreczeni opera megvalósítására segélyt kért. A belügyminiszter döntő végzése tegnap megérkezett **E. leirat** szerint a belügyminiszter még korainak tartja Debreczenben a téli és nyári színészetét de **Komjáthy** társulatát alkalmasnak találja arra hogy operákat adjon elő az opera fiatalabb de tehetséges tagjainak a közreműködésével s e célra háromezer forint segélyt ad, hogy így a debreczeni opera a budapestinek mintegy előkészítő iakolája legyen. Színházunk ezen újabb emelkedését mely sok kellemes estét fog szerezni műértő közönségünknek, bizonyára örömmel veszi mindenki.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 21.

Elnök: **Láng Lajos**.

A képviselőház mai ülésén, melyen **Láng Lajos** elnökölt, a kisebb tárczák költségvetését tárgyalták.

Az udvartartás tételénél **Mészáros Lajos** hat javaslatot adott be a külön magyar udvartartásra.

Molnár János apát általános kaczagás közepette az ő és párja loyaltását hangoztatta, azért az udvartartás költségvetését megszavazza.

Eötvös Károly az egész ház viharos tetszése közt rámutatott arra, hogy a loyaltás a külön magyar udvartartástól nem választható el. Ez törvényben gyökerezik s a ki a kettőt különöleglet, — megsérti a törvényt. Az a mit **Molnár** apát mondott nem más, mint megfordított igazság.

— **A királyt most német és cseh cselédek, csavargók veszik körül** — folytatja **Eötvös** a szélsőbaloldal dörgő éljenzésétől és tetszésétől kísérvé.

Elnök ezért rendreutasítja **Eötvöst** s ő azonban ismétli azon szavakat, miért újból elnöki rendreutasítást kapott.

Eötvös Károly azután **Mészáros Lajos** javaslatához kibővítő pótlást ad.

Madarász József rövid felszólalásában **Eötvös** módosításait partolja.

Bánffy Br. miniszterelnök **Láng** elnökre tett kritizáló megjegyzéseket, a mért **Molnár** oly hangon engedte szólni, holott nem is a tárgyhoz beszélt.

Ezután elfogadták a tételt.

Az országgyűlés té elénél **Erdély** és **Városy** beszéltek a tétel ellen, míg **Lukács** miniszter mellette beszélt.

A többség ezt is elfogadta.

A Bach korszakbeli nyugdíjak tételénél K u b i k Béla ellene beszélt. A többség megszavazta.

A többi nyugdíjaknál B r á z a y Kálmán, P o l ó n y i Géza kikeltek az ellen hogy teljesen ép, nyugdíjazott képviselők tömegesen ülnek itt a Házban.

L u k á c s miniszter felszólalása után ezt is elfogadták.

Ülés végén S i m a és A s b ó t h interpelláltak.

Wlassics és a pápa.

Budapest, jan. 21. (A »Debr.« erőd. táv. Komolyan eljerték hírek szerint a M a j l á t h G. gr. erdélyi coadjutorságának ügye miatt **Wlassics bukása befejezett tény.** Más források tagadják ezt.

Ujdonságok.

* **A főmérnöki hivatal.** Tegnap délután tárgyalta az építésbizottság a mérnöki hivatal pályázatait. Az ülésről a hírlapokat kizárták, — azért az ott történekről tudomást nem veszünk, — ha titok, hát legyen titok.

* **A Kertész-család öröme.** Tegnap lapunkban röviden már megemlékeztünk arról az esküvőről, a melyet az egész debreczeni függetlenségi párt szerető érdeklődéssel kísért, ifj. K e r t é s z István és D e m j é n Ágnes egybekeléséről. A násznép délután 4 órakor érkezett meg Nadudvarról s egyenesen a völgyeni lakására hajtott. Itt volt, hogy úgy mondjuk, a bájos ifju menyasszony beiktatási ünnepélye, a melyen a nagy és kiterjedt, méltán közbecsülésben álló Kertész-család a legujabb rózsagalylyát a maga életfalyának viruló törzsébe beoltott s szeretettel kebelébe fogadta. A gyönyörű ünnepélyen városunk legelső polgárcsaládjai, valamint a völgyeni és menyasszony vidéki rokonságának is számos tagja vett részt. De ott volt — jelölül az osztatlan tiszteletnek, mely a Kertész családot körövezi, helyi társadalmunk sok kitünősége is, küztük: Rásó Gyula alispán két fiával, Ábrahám László városi t. főügyész, Szabó József főszámvevő, Somogyi Pál és dr. Nagy Zsigmond főiskolai tanárok, Dr. Magoss György, Ács Nagy Ferencz, Hódy Béla és Árpád, dr. Pallay Miklós, Pávay Gyula, Faragó Miklós állami és mentelepi állatorvos, a legtöbben családjaikkal. A gazdag lakoma után, a melyet számos köszöntő fűszerezett, tánczra perdült a társaság fiatalabb része s rakta amúgy magyarasan k i v i l á g o s k i v i r r a d t i g. — Az idősebbek pedig gondülő poharazás közben vidám beszélgetésbe merültek s osztottak az egyetemes jó kedvben. — Adja az I s t e n, hogy az ifju pár egész élete boldogság dolgában a tegnapi nap folytatása legyen.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter tegnap kelettel T a t a y F e r e n c z törvényszéki albirót a debreczeni járásbíró-sághoz mint allandó székhelyére nevezte ki.

* **Hubay Jenő Debreczenben.** Hazánk világhírű hegedűművésze tudvalevőleg szombaton este a debreczeni zenekedvelők hangversenyén részt fog venni s azon a csodás hegedűn elfogja játszani a C r e m o n a i h e g e d ű s szólóját. A debreczeni hölgyek a

művészt a hangverseny alkalmából gyönyörű ezüst babékoszorúval fogják meglepni, melynek vert aranyszalagján a következő felírás látható bevéve: »Hubay Jenőnek — 1897. jan. 23. — a debreczeni hölgyek.« — A koszoru L ö f k o v i c s Arthur helybeli derek ékszerészünk ötvösműhelyéből került ki s valóban díszére válik a helybeli iparnak.

* **Az Iparos kör tánczvigalma.** A debreczeni Iparos-kör, mely mindég jól sikerült multságokat szokott rendezni, — jövő hó 7-én tánczvigalmat rendez, melyre a meghívókat küldte szét: A debreczeni Iparoskör 1897. február 7-én (vasárnap) a »Bika« szálloda dísztermében zártkörű tánczvigalmat rendez. Beléptijegy személyenkint 1 frt. — Beléptijegyek előre válthatók: Szedlák József pénztárnok és Nagy András keztyűs urak üzlethelyiségében és este a pénztárnál. Magyar testvérek zenekara. Felülizetések köszönettel fogadottnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor — A rendezőség.

* **V. H. Sz.** A hírlapíró estélyre a közreműködésre felkért s azt elvállalni szives volt hölgyeket a helybizottság ez uton is felkéri, hogy hétfőn, f. hó 25-én d. u. 3 órakor a színház előcsarnokában a szerepek kiosztása végett megjelenni sziveskedjenek. A helyi bizottság szombaton, f. hó 23-án d. u. 4 órakor a szokott helyen ülést tart, melyen való megünnepelésre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség. Az a felhívás, a melyet tegnapi lapunk élén az olvasó közönséghez intéztünk, nom maradt eredmény nélkül. — Örömmel és hálával emlíjük fel, hogy a pártolótagok egymásután jelentkeztek. Tegnap délután T h a n Gyula a szövetség alelnöke az alábbi levél kíséretében tizenöt forintot kapott a humánus célra, A levél szövege az alábbi: A következő:

Tekintetes alelnök ur!

Ertesülve a szövetség nemes célja felől örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy valamivel hozzájáruljak a társadalom nemes munkásai jó ügyének segélyezéséhez. Mely valóban ők azok, kik az emberiség műveltségét, haladását s köztük oly gyakran kitoró ellentétes nézetek harcát, szellemök világával a békeesség, jólét terére irányítják.

Méltóztassék három évi időtartamra pártolótagok sorába bejegyezni s amely időre esendő tizenöt forintot ide mellékelve van szerencsém csatolni.

Kiváló tiszteletem kifejezése mellett

Harstein Kálmán.

A nemes gondolkodásra valló jótékony-ság, humánus ügy ilyen lelkes pártolása magában hordja a dicséretet.

* **A hírlapírók színházi estélye.** A debreczeni hírlapírók színházi estélyéről beszélnek ma már városzerte. A közönség rokonszenves érdeklődésének páratlanul fényes tanujelét adja. Debreczen legszebb teányai egymásután kötöték le részvéteüket a műkedvelő előadásban, és a tablóban. A hol csak jártak a bizottság tagjai, kivétel nélkül mindenütt szívélyes fogadtatásra és óhajuk teljesítésére találtak. Debreczen közönsége megértette a nemes ügyet, ebben szivesen segélyzi az újságírás idegizgató robotjának becsületes munkásait. — Köszönet és hála érte. Ilyen lelkes pértfogás mellett nem kételkedhetik senki abban, hogy a hírlapírók színházi estélye páratlan lesz a maga nemében. A közönség szinte lázban van, a jegyek előjegyzéséért valóságos harc folyik. Ha ez így tart, a műkedvelők család-jai részere jó eleve visszatartott jegyek kivételével, néhány nap múlva már minden jegyet lefoglalnak az érdeklődők. A hangverseny és műkedvelő előadásra résztvevő s a rendezőbizottság küldöttségei által felkért hölgyeket és urakat, hétfőn délután három órára értekezletre hívja össze a színházi nagyterembe a

endező bizottság, a hol a szerepek kiosztása és a próbák idejének meghatározása történik meg.

* A csizmadia társulat bálja.

Nagyon kedélyes és sikerült multságot rendezett tegnap a csizmadia társulat A multságán oly sokan voltak mint talán még egyen sem, a szép leányok és takaros menyecskék egész tömege volt mindenütt. A multságán mindvégig a legfesztelenebb jó kedv uralkodott. A jelenvolt hölgyek egyrészenek nevét alább közöljük a többieket térszűke miatt holnapi számunkban. Jelenvoltak:

A s s z o n y o k: Pongó Lajosné Kurucz Miklósné Nagy Lajosné Debreczeni Karolyné Kálmándi Istvánné Böszörményi Imréné Erdei Jozsefné Nagy Ferenczné Sós Jánosné Baróti Istvánné Bartah Jánosné Péber Mihályné Kiss Jánosné Prem Ferencné Oláh Karolyné Molnár Mihályné Domján Jánosné Bakóci Jánosné Tóth Imréné Molnár Ferenczné Szilagyi Jozsefné Maktási Istvánné Bodnár Balazsné Nagy Sandorné Mindszenti Lajosné ifj. Nosztrai Istvánné Kolozsvári Istvánné Szőke Jozsefné Szász Lajosné Nagy Jánosné Madarasy Lajosné Egri Mihályné Kerékgyártó Mihályné Korom Jozsefné Kovács Istvánné Péntes Sandorné Harsányi G. né Jakab Lajosné Ujváry Istvánné Néhéz Jozsefné Prem Ferenczné Turóczy Jánosné Debreczeni Lajosné Debreczeni Ferenczné Nosztrai Lajosné Vida Miklósné Rott Antalné Kiss Mihályné Balogh Istvánné Bogdan Lajosné Böszörményi Kálmánné Kerek Balintné Horvát Mihályné Botos Mihályné Szabó Sandorné Ori Minálné Banyai Lajosné Kozák Ferenczné Makai Sandorné Vajda Báintné Gebei Mihályné Koresik Mihályné Tari Jánosné Fülöp Sandorné Fekete Antalné Kis Jozsefné Szakál Istvánné Nagy Lajosné Mikó Lajosné Molnár Istvánné Molnár Mihályné Jakab Lajosné Tóth Imréné Bakóci Imréné Kóji Jánosné Cziczó Karolyné Horváth Mihályné Szilagyi Jozsefné Nagy Sandorné Nagy Jozsefné.

L e a n y o k: Szabó Jula Róza és Eszti Kez Klárika és Mariska Nagy Róza Horváth Eszti Egri Ilona Szakál Erzsike Horváth Mari Csáki Eszti Nagy Eszti Balog Zsuzsi Tancer Ilona Mindszenti Eszti Kez Karolyné Mariska Komáromi Róza Geder Eszti Szilagyi Juliska Örsi Róza Markus Eszti Kez Szentessi Zsuzsika Szabó Eszti Fülöp Zsuzsi Elek Róza Nagy Róza Makó Eszti, Prem nővérek Szakál Eszti Kez Nagy Róza Sáfány Mariska Szabó nővérek, Sapi Zóza Kiss Juliska, Kerékgyártó Ilona Nagy Sárka Harri Róza, Szabó Eszti Kez, Kulcsár Erzsike Csicó Mariska Székely Juliska Banyai Eszti Tóth nővérek Varga Elekka Pakonysegi Juliska Makó Mariska Nagy Róza Panyai Zsuzsi Nosztrai Mari Szabó Eszti Mindszenti Eszti Kez Ujváry Róza Nagy Eszti Kez Gál Zsuzsi Baksi Zsuzsika Sáfány Róza Balog Eszti Kez, Elek nővérek Fekete Róza, Néhéz Juliska Mindszenti Katona Nagy Róza Kozma Zsuzsika, Szentkirályi Róza Harsányi Sára Papp Juliska Tóth Eszti Kulcs Zsuzsi Cziczó Eszti Siményi Róza Bence nővérek Horváth Juliska Botos Róza Nagy Eszti Kez L. n. s. Mariska Pósalaky nővérek Erdélyi Margit Szőke Zsuzsika, Bakonysegi Juliska, Makó Mariska Nagy Róza.

* **Üres falak.** Mint egy-egy ódon várterem, úgy meredeznek a varosháza folyóójának füstös és kopottas falai. Csakis a levéltár körül tapasztalható némi változás, de ott sem a falakon. Mindössze az ntat állják el ott is az oda halmozott kisebb-nagyobb ládák, telve a nemes város irate-omóival. De ez talán inkább romnak festene — gondolja valaki. Oh nem gondoskodott arról a mi fürge kollégánk, Z o l t a i Lajos levéltári tiszt, a D. E. s. szerkesztője. Ő nevezetesen nem tartja elének a természetet s a tervező művészek eredeti rajzait, azzal a kátrányfésékkel, a melyet a ládák tartalmának megjelölésére használt, egy

városi épületeket, miut a városházát, nagy templomot, kollegiumot, kir. táblát stb. odavarázsolta a lada oldalára s az a barrikád most egész szinpadit alluroket kelt fel. Itt tehát kissé megpihen a szem, de annál sivárabb arasság meredezik feléje a többi részeken. Igaz, hogy a freskók jó hogy elmaradtak, ha olyan sokba kerültek volna, azonban bizonyos dolgok még sem artana, ha takarnák azokat a falakat. — Értjük pedig ezalatt a hirdető táblákat, amelyek a városházán forgóidó embereknek nagyon megkönnyítene az eligazodást. Legszelgeleször gondoskodnia kellene a tanácsnak arról, hogy rögtön a főlepcső mellett, a közgyűlési terem ajtajával szemben volna egy tisztán látható és könnyen észrevehető m u t a t ó t á b l a, a mely az összes hivatalok és tisztviselők elhelyezését mutatná s ne kellene az embernek c i r e u l u s v i t i o s u s b a jutni, ha városi hivatalt keres. Másodsor egy hirdető tábla hiányzik ugyanazon helyről, amelyen az összes terminusok, gyűlések, bizottságok s más efféle városi intézkedések határideje egy tömegben és egy helyen látható volna, mert ha egy más van is a kapuban, azt épen annak nincs ideje és alkalmi vizsgálni, akinek szüksége volna rá. Hiszen maguk a tisztviselő urak is emberek, ők sem tarthatnak a fejükben minden, sőt a maguk naplójába beírni is elfeledkezhetnek, azért ott, a főfeljárt előtt kellene ezt alkalmazni, hogy mindenkinek utjában legyen. Természetes dolog, hogy aztán az összes hivatalok előtt is kellene egy-egy részlettáblának lennie, a mely legelőször is tájékozná az embert arról, mely ügyek tartoznak az illető tisztviselőkhöz, másodsor ezen igyekeznek szintén összes megállapított terminusait mutatni. Higyje el a nemes tanács, igen nagy hasznuk volna ebből első sorban a tisztviselőkhöz a kiket sok felesleges zaklatástól, azonkívül igen sok önkénytelen mulasztástól kímélne meg, de másodsor a közönségnek is, akiért aztán vagre mégis csak inkább nem a hivatal és a tisztviselői kar, mint magfordítva, hiszen ez minden hivatalban így van csak Debreczen sz. kir. város székházának meredeznek oly kísérteties ürességben az ő falai, ami pedig utóvégre az esztetika elveibe is beleütközik. Ajánljuk ezeknek megfontolását a nemes tanács jóakaratu figyelmébe.

* **A függetlenségi kör bálja.** Két nap még s megnyílnak a »Korona« termei, felvonnak a debreczeni szép leányok és fiatal emberek, hogy végigtánczoljanak egy éjszakát a függetlenségi kör bálján. Mert ott lesz azon mindenki, aki épkezláb van Debreczen városában. A mi bálunk mindig híres volt arról, hogy azon lehet legjobban mulatni. Fel tehát aki még nem határolta el magát s vegyünk bilétát a függetlenségi kör báljára, melyet a körben B. Nagy János urnál, a függetlenségi kör elnökénél lehet kapni s azok is, akik tévedésből a január 23-án e héten szombaton tartandó bálra meghívót nem kaptak volna s arra igényt tartanak, sziveskedjenek ezt a kör helyiségében bejelenteni.

* **Köszönetnyilvánítás.** A Gönczy tanító egyesület központi bizottsága hálás köszönetet mond ez uton is mindama t. cz. urnóknak, urhölgyeknek, uraknak, kereskedő uraknak, illetve urnóknak, a kik közreműködésükkel hozzájárultak a mult év december 19 és 20-án rendezett jótékony szélű »Karácsonyi Bazár« sikeréhez felülfizettek még: Nagys. Simonffy Imre kir. tan. polgármester 3 frtot, Boczkó Samuel rendőrfőkapitány 2 frtot, dr. Forray András szolgabíró 5 frtot, Szentkirályi Tivadar 3 frtot. A kereskedő urak közül közreműködtek: Kardos László, Boros testvérek, Csáthy Károly, Konrad János, Löfkovits Arthur, Szentkirályi Tivadar, Baum Miksa, Rózsa testvérek, Janatka Lajos, Faller Gyula, Péntek Ferensné, Koncek Géza, Pájer József, továbbá Tatar vendéglős, Czukrász stb. Köszönettel adózik a bizottság Tatar Gusztáv vendéglősnek a disza terem mérsékelt áron átengedéséért, Nagy Id-

(óvónő) kisasszonynak, pompás debreczeni bélesei tiszta jövedelme összes átengedéséért, különösen pedig Boczán Elemér állomásfőnök szinte páratlan áldozatkészsége és fáradhatlan ügybuzgóságáért, mely nagy mértékben hozzájárult azon örvendetes eredmény eléréséhez, mely a Gönczy-egyesület f. hó 18-án megtartott központi bizottsági ülésén konstataltatott, hogy t. i. a filléres bazar tiszta jövedelme kerek szám 200 frt. Köszönetet mondunk a táncrendező ifjuságnak, különösen azok vezéreinek Davidovits és Telegdy uraknak szives közreműködésükért. Végre nem mulasztathatjuk el mély köszönetünket és hálánkat kifejezni nagy Eötvös Károly Lajos tanfelügyelő urnak, a ki fáradhatlan buzgalommal közreműködött a bazar sikerén és Káposztás Imre egyesületi pénztárosnak, a ki lelkiismeretesen és fáradságot nem ismerő buzgósággal eljárta az ügy érdekében. Debreczen, 1897 január 19-én. A Gönczy egyesület közp. bizottsága.

* **Ügyvédek figyelmébe.** A kik a »Pesti Napló«-t ezt a legrégibb és legelőkelőbb magyae napilapot olvassák annak hasábjain néhány hét óta egy jogi szempontból igen fontos gyakorlati újítással találkozhatnak. Ez a Kuriai Értesítő című új rovat mely a Pesti Naplónak rendszerint szombati és erre következő számaiban jelenik meg és tartalmazza az ország legfőbb ítélőszéke a magyar királyi Kuria polgári és büntető tanácsaiban hétről hétre előadásra bejelentett ügyeknek pontos jegyzékét. A jegyzék tanácsok szerint beosztva feltünteteti az előadó nevét az ügy számát és a peresfelek neveit, úgy, hogy az üléseket megelőzőleg kiki értesülést nyer elintézésre váró ügyeinek előadásra való bejelentéséről. De a lap előzettségét ez még ki nem meríti, mert az elintézésre kitűzött hét elteltevel a »Pesti Napló« új rovatában közöltetik a bejelentett ügyek elintézésének módja is. Elannyira hogy ez az új rovat az előző heti elintézéses és a következő heti bejelentések rendszeres és megbízható nyilván tartását nyújtja megbecsülhetetlen szolgálatot tévén ezzel a vidéki ügyvédi karnak. Mert tudvalevő hogy eddigél a vidéki ügyvéd mindenről csak úgy értesülhetett, ha budapesti kollégájához e részben megköresést intézett. Ami nemcsak fáradsággal és költséggel járt hanem a gyakori elnézések és tevédek következtében vajmi sokszor érzékeny károsodásával is volt összekötve. Ezzel szemben a »Pesti Napló« új rovata melynek teljességére és pontosságára a szerkesztőség kiváló gondot fordít, oly vivmány számba megy mely bizonyára a legteljesebb méltánylással találkozik a vidéki nagy jogász közönség részéről. Midőn tehát t. fővárosi lapársunk ezen újítását regisztráljuk szivesen adózzunk azért elismeréssel annak a nagy szabadelvű napilapnak a mely ez idő szerint politikai életünk és irodalmunk legelső kitünőségeit valhatja állandó munkatársainak s melyet mint a legértelmesebb fővárosi napilapot egyébként is melegen ajánljuk t. olvasóközönségünk b. figyelmébe.

IRODALOM.

I. Lipót uralkodása. Hazánk történelmének évi a p j a i n egyik legsivárabb a leggyászosabb korszakát képezi I. Lipót uralkodása (1657—1705). E korszakba esik a politikai vérfürdők egész sora, Bécsujhelytől kezdve Eperjesig s e korszak látta utoljára felvillanni II. Rákóczy Ferenc kezében a szabadság kivívásának szentelt kardot. Ki e borzalmas korszak leírását a maga egész valóságában olvasni akarja, az vegye elő Szalay Baróti »Magyar nemzet történetét« (kiadja Lampel Róbert, Wodianer F. és fia Budapest.) melynek most megjelent s hozzánk is beüldött ötvennegyedik füzeté ritka élelenség-gel s közvetlenség-gel ecseteli az említett korszak pár tragikus felvonását. S teszi ezt oly pazar s az érdekesnel érdekesebb képdisz kíséretében, minőt hasonló irodalmi alkotásnál eddig alig láttunk. Mindjárt a füzet első lapján mint külön műmellékleten látjuk II.

Rákóczi Ferencnek férfias szép arczképét, a többi illusztráció dus voltáról pedig hadd szóljon itt hosszú soruk. Forgách Adám, Érsekújvár ostroma 1663 ban, Az eszéki hid, Kanizsa ostroma 1664 ben, Zrinyi harcra a törökkel Kanizsa előtt, Zrinyi Mtklós halála Wesselényi Ferenc nádor arczképe és aláírása, Wesselényi és Zrinyi Péter szövetsége, levelök, Wesselényi, Nádasdy és Zrinyi titkos szövetségre lépnek egymással, Nádasdy Ferenc ifjabb kori arczképe és aláírása, Zrinyi Péter arczképe, Frangepán Ferenc arczképe Rottal János gróf, Hoher Janos báró, Frangepán Ferenc halalos itélete, Zrinyi és Frangepán kivégzése. Nádasdy Ferenc kivégzése, Nádasdy Ferenc arczképe, I. Lipót király, Széchenyi György kalocsai érsek, Lobkovic Venczel herceg.

Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története című nagyszabású ijlusztrált disztribút most jelent meg a 73. füzet melyben Graza György a szerb és az olah zendülés végső fellobbanását mondja el a nála megszokott elevenséggel. A Hatvani csapatjának lemészárlása és a Vasvári Pal hősies halála rendkívül érdekes részei a füzetnek. Ebben a füzetben, hogy több szöveg férjen el csupán két illusztráció van, u. m.: A segevári csata színhelye, — Kossuth a kápolnai csatamezőn.

Védekezés a petrezselyem ellen.

— Debreczeni leányok gyűlése. —

Természetes, hogy nem a piaczon árusított petrezselyem ellen gyűléstek a debreczeni leányok, hanem ama bizonyos petrezselyem ellen, mely a bál termek parkettjén terem meg és mint a bacillus a szőlőtöket, azonképen pusztítja a tánczravágyó leányok lelki nyugalmát, kedélyét.

A ki pedig mindebből meg nem értené, hogy miről volt szó, az minden jóvávaló lexikonban elolvashatja, hogy »petrezselyem« a r u l n i c annyit tesz, mint tánczos nélkül elkcsereidre virrasztani at egy bál éjszakát.

Minden helybeli vén don Juan egy örvendetes és egy szomorúságos tényi konstataíthat, ha a debreczeni bálak fölött elmélkedik. Az örvendetes tény az, hogy a bálozó leányok szebbek és kedvesebbek mint valaha. A konty alá került bálkirálynők helyét új Venusok foglalják el, a kik elődeiknél bájosabbuk és alkalmasabbak arra, hogy a szegény legény szive értük megrepedjen. A másik szomorúságos tény pedig az, hogy a mai bálozó ifjú urak blazirtabbak, mint V a n c o u r t o i s, Sardou ismert agglégénye. Szeretnek udvarolni, uzsonnát enni, éjjeli zenét adni, de tánczolni nem szeretnek, minthogyha bizony csak a gymnaszistáknak való m u l a t s á g volna a táncz.

A »t a n c z i s z o n y« azonban soha olyan ijesztő mérvben nem grasszalt a debreczeni bálokon, mint éppen az idén. — A legkétségbejítőbb a dologban, hogy van minden bálon tánczos elég, úgy, hogy minden leányra kettő, hanem resignáltan odaállanak a terem közepére, keresztbe teszik a lábukat, illegetik, billegetik a klakkjukat, de ne adj Isten, hogy megmozdulnának helyükről és utnak indulnának a petrezselymet áruló türelmetlen leánykák elé, a kik pironkodva sütik le szemeket a földre s g o n d o l j á k magukban:

— Hogy az ördög vigye el őket! Hát minek jönnek ide bámolni, mint a borju az új kapura, ha nem tánczolnak.

Azok meg zsarnokul ásitoznak tovább és csak azért sem mozdulnak meg helyükről, — mintha csak szjrajkolni akarnának a nő nem ellen.

Hát ez már tovább elviselhetetlen, mert hogy a férfiak sehogy sem ekarnak megházasodni sok pénz nélkül, az már öreg hiba, de hogy immáron tánczolni se akarnak a bálkon, ez egészen új nyavalya, amelyet igazán szükséges csirájában elfojtani.

Ezen égető kérdés és fontos közügy elintézése ezéjjől a mi kitűnő tudósítónk jet entése szerint a leányok tegnap népes gyűlés-tartottak, a melyen egyhangulag elfogadták a következő határozati javaslatát:

A mely bálon az urak okvetetlenkednek és nem akarnak táncolni, ott ezután a leányok fognak sztrájkolni. Kosarat adnak kivétel nélkül minden fiatal embernek és egymással táncolnak; l e a n y — l e a n n y a l l!

Ilyen határozat után igazán méltó kíváncsisággal nézünk a legközelebbi bál elé.

A gyűlésen jelenvolt hölgyek neveit világért sem aruljuk el, de előre kijelentjük, hogy a legközelebbi bál alkalmával kiírjuk azon hölgyeket, a kik a határozati javaslatot megszárvadták, de némely fiatalembernek még sem adtak kosarat.

Mert ha hölgyeink imitt, amott kivételeket fognak tenni, akkor a baj sohasem lesz radikálisan eszközölhető.

Alba.

Modor. Modorosság. Modortalanság.

E három dolog körül igen nagy a fogalomzavar, kivált az első kettőt vétek sokszor össze Nem mindegy. Modor csak egyféle van és az jó modor; a kinek jó modora nincs, az modortalan. Modort tanulni nem lehet; az úgy fejlődik ki magából az emberből, mint kéreg a fából, amely össze van forrva az ő lényével, a mit nem vehet-ölthet kénye-kedvére. Mi a modor? — Az emberekkel való könnyű biztos bánásmód; nem egyéb, mint egy kifejlett, önálló egyéniség öntudatos megnyilatkozása másokkal szemben. Ezért éretlen embernek nem lehet modora. Az ifju ember, az ifju lány lehet illedelmes; modora csak akkor fejlődik ki, mikor öntudatra ébred, mikor már érzi, mit várhat meg mástól, mit van joga követelni s mikor már nem szülői utasításra, de saját elvei szerint bánik másokkal.

Ezt a modort, mely lehet többé-kevésbé finom, többé-kevésbé eleven, sőt többé-kevésbé olykor nagyon is szabad, de a mely mindig legbensőbb lényének kifejezése, ha egyszer kiforrott, többé megváltoztatnia nincs hatalmában, hacsak valami rettenetes tapasztalat át nem alakítja benső lényét magát is, vagy ha elzüllesnek nem indul. De akkor már ő maga sem az az ember, a ki volt. A modornál nincs biztosabb ismertető jel: elszegényedhetik, rosszat is követhet el valaki, a míg egykori finom, gyöngéd modora megmarad, méltó ő maga is minden finom, gyöngéd ember barátságára s tűzbe tehetem érte kezemet, hogy hibája csak a pillanat tevédeséből eredt; viszont emelkedhetik valaki bármily fokra, környezheti fejedelmi fény, tisztelheti a lelkébe nem futó tömeg; de ha annak az embernek a modora nyers lett, ha kiméletlen tud lenni, ha leveti gyöngédségét, akkor annak az embernek a lelkében megbomlott az egyensúly, akkor annak az embernek takargatni valója van, akkor az az ember nem jár igaz uton; az az ember vét valaki ellen; az a valaki lehet a családja, lehet a közügy, lehet a becsület; de az az ember nem a régi ember többé.

A kinek jó modora nincs, az modortalan. Vagyis a ki nincs tisztában azzal, mivel tartozik ő másnak, mivel tartozik más neki. — Innen van, hogy annyi a tudós ember, annyi a jeles hivatalnok, a ki modortalan. Amazok megszokják a magányt; ha pedig tanárok, a szellemileg s ha úgy nem is, de a tekintély révén, alattuk álló fiatalokkal való érintkezést; emezek a hivatalos dolyföt lefelé, a megalázkodást fölfelé: mikor magukkal egyforma emberekkel állanak szemben, nem találják magukat. — Szemük csak le vagy fel szokott nézni, a szembenézéstől elszokott; kedélyük elvesztette rugékonyságát, elszokott

a szabad mozgástól, a nyílt beszédétől, mely csak hasonlók közt lehetséges; nem tud csak felebbvaló vagy alárendelt lenni; a hol se mást lenézni, se magát meghuzni nem kell, ott ő nem talál teendőt magának, ott ő neki nincs mondanivalója, ott ő nincs tisztában magával s így ő ott modortalan. Ha pedig nem a saját lelkéből merit, hanem csak mások viséletét iparkodik utánozni, akkor előáll a modorosság.

A modorosság a betanult modor, a mely nem az ember lelkéből, nem is a pillanatnyi helyzetből fakad, hanem a mit magára vesz az ember, hogy a saját modora hiányát leplezze. Grattez le Russe... Azaz jöjjön a modoros ember indulatba, vagy kerüljön olyan körbe, a melyhez tárházában nincsen sablonja, akkor kiüt belőle a kozák, a maga szilaj, nyers természete. A fölvetett modor lehullik róla, mint fáról tavaszkor a szalmatakaró s meglátszik alatta a maga kérge. És az kérdés, hogy többnyire a vad indulatu, szanvedélyes ember modoros; látszik rajta, hogy nem önmaga fékezte meg magát (mert akkor modora volna) csak a társadalom kényszere fékezi; de ő azért rája a zabolát. Ha modoros és modortalan ember között kell választanom, mindig az utóbbit választom, mert az egálább őszinte és naiv.

A jó modor, az nagy kincs. Az egyik legértékesebb családi örökség. Mert öröklő. — Mint a név, mint a testalkat, mint a hang, mint a tehetség, mint a hagyomány. Az egyben az illető sejtcsoportok, az illető vezetékek mintegy elő vannak már készítve bizonyos működésre, melyet az elődök sokszor végeztek s így az utód csak mintegy rájuk talál. Innen az előkelő családbeli ifjak korán kifejlődő finom modora. Ez nehezíti meg viszont annyira a társadalmi emelkedést. — Tudást szerezhet tehetséget hozhat magával az ember, de még a modora kialakul, mennyit kell éreznie, mennyit gondolkoznia, mennyit próbálgatnia, míg eltalálja azt a hangot, azt a mozdulatot, amely az ő immár átnevesedett lényét kifejezi. A mi azoknak egyszerű frásmerés, neki hosszás, kínos tanulmány gyümölcse. Mert a modort megtanulni nem lehet, de az embernek tanulmányoznia kell önmagát, hogy saját benső lényét, gondolkozását, érzésmódját, hangjával, beszédjével, mozdulataival hiven ki tudja fejezni, hogy modora igaz és így természetesen legyen. Mert van mesterkelt modor is és hazug modor. — És sokszor tudtán kívül hazudik modorával az ember.

Ismertem egy kis lányt, ki csupa naiv, gyermekes kedvesség volt. Azután nagy lány lett belőle; kiábrándult, cinikus is lett; de hűségének hízelt, hogy gyerekeknek nézik és azután is iparkodott gyerekes maradni. Már csak modor volt, nem benső lényének kifejezése. Hazudott modorával öntudatlanul. De a tapasztalt szem rögtön átlátott rajta. És azt ily modorfelvévés van olyan erkölcsi gyengeség, mint az idegen név, idegen czim viselése. A ki belsőleg megváltozott, annak legyen erkölcsi bgtorsága e változást viséletében is kimutatni és viselni annak következményeit. Hány de hány boldogtalan családi élet a következménye az ilyen alarecz gyanánt viselt hazug modornak. Ők maguk már mások mikor megismerkednek; de még a régi modorukat, hordják s a vedlést akkorra hsgyják, mikor már késő. És azután ismernek egymásra; a naiv kis lány kiábrándult, követelő, öntudatos nő; a rajongó kis fiu fanyar, fásult, cinikus, vénhedt kedélyü ember. És aztán élnek modern házasetelt!

KÖZGAZDASÁG.

Köbányai sertés-piacz.

jan. 20.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli sulyban — krtól—krig. 2. Öreg közép (páron 300—400 kil.sulyb. — krtól — krig. 3. Fialat (páronként nehéz — ban felülisulyban) — krig. 4. Fialat közép pá-

ronként 251—300 klg. sulyban 54—56 krig. 5. Fialat könnyü páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli sulyban — kr. Közép páronként 220—280 klg. sulyban — krig. Könnyü pként 220 klg. terjedő sulyban — krig. III. Szerbia Nehéz pként 260 klg felüli sulyban 52 53 krig. Közép pként 220—260 kl terjedő sulyban 49—50 krig. Könnyü pként 220 klg terjedő sulyban 47—48 krig.

Sertés létszám 1897 jan. 18-ik napján volt kész letben 6262 drb. 1897. jan. hó 19-ik napján felhjtatott 77 drb. 1897 jan. 19-ik napjan elszállítatot 154 db. 1897. évi jan. hó 20-ik napjára marad észletben 6185 db. A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

Budapesti gabonatózsde.

jan. 20.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	75	8.25	8.35	76
"	77	8.45	8.55	80
Tiszavidéki ó	75	8.40	8.45	78
"	77	8.55	8.60	80
Pestvidéki ó	75	8.35	8.40	78
"	77	8.50	8.55	80
Fehérmegyei ó	75	8.45	8.40	78
"	77	8.50—3.55	80	8.40—8.45
Bácskai ó	75	8.45—8.50	78	8.35—8.40
"	77	8.80—8.75	80	8.50—8.55
Észak magy	75	—	—	76
"	77	—	—	78

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű uj	70—72	6.70 6.75
" másodrendű "	—	6.65 6.70
Árpa takarmánynak "	60—62	4.00 4.35
" égetni való "	62—64	5.10 5.30
" serfözdei "	64—66	6.50 8. —
Zab — uj	39—41	5.70 6.30
Tengeri bánsági — uj	—	4.15 4.20
" más nemű "	—	4.05 4.15
Repeze bánsági	—	0— 0. —

MUTATÓ TÁBLA

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnep napon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbírószág szóbeli kezeseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig

A Gönczy-egyesület „otthona” a keresk akad. palotájában

Museum, a kollegumban, nyitva van vasárponként d. e. 10—12-ig.

Január 23. A zenekedvelők hangversenye a zenede disztermében.

Január 23. A függetlenségi kör bálja a Korona disztermében.

Jan. 30. A polgári kör mulatsága.

Jan. 31. Az asztalos ifjuság mulatsága.

Febr. 6. Az ev. Fillér Egylet teastélye a Bika disztermében.

Február 23. A függetlenségi párt bálja a Korona disztermében.

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:	
Hétfőn)	11—12 óráig.
Csütörtökön)	—
Kedden)	—
Szerdán)	9—11 óráig.
Pénteken)	—
Szombaton)	—

Délután:	
Minden hétköznap	2—5 óráig.
Vasárnap délelőtt	9—12 óráig

VASUTI MENETREND.

1896. október hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul:

Budapest-fele	gyorsvonat reggel	8 ó. 15 p
Budapest—Nagyvárad-felé	délután	12 ó. 36 p
	délután	3 ó. 48 p
	este	10 ó. 31 p
P.-Ladány—Nagyvárad felé)	délután	3 ó. 48 p
	minden kedden déli	12 ó. p
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8 ó. 15 p
Szatmár—M.-Sziget felé	délután	4 ó. 07 p
Szatmár—M. Sziget felé	este	8 ó. — p
	éjjel	3 ó. 05 p
Csak Szatmárig	reggel	8 ó. 25 p
Miskolc—Kassa felé)	reggel	5 ó. 30 p
Miskolc—Kassa felé)	este	8 ó. 10 p
Szerencs—S.-A.-U—Kassa felé d. u.		4 ó. 02 p
H.-BöszörményB.-Szt-M felé máv-ról reggel		5 ó. 28 p
	vásártérről	5 ó. 51 p
	máv-ról	délután 3 ó. 57 p
	vásártérről	4 ó. 10 p
F.-Abony felé máv-ról reggel		4 ó. 42 p
	vásártérről	5 ó. — p
Ohat—Köcs—Polgár felé máv-ról d. u.		4 ó. 12 p
	vásártérről d. u.	4 ó. 24 p
Derecske—Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u.		4 ó. 17 p

Debreczenbe érkezik.

Budapest-Nagyvárad felől	délután	3 ó. 47 p
	gyorsvonat este	7 ó. 09 p
	reggel	2 ó. 40 p
N.-Várad-Pi-Ladány	reggel	5 ó. 12 p
M.-Sziget—Szatmár felől	reggel	7 ó. 50 p
	délután	12 ó. 16 p
	este	10 ó. 16 p
Csak P.-Ladányról	reggel	7 ó. 40 p
Csak Szatmárról	este	6 ó. 58 p
Kassa-Miskolc felől)	reggel	8 ó. 37 p
Kassa-S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	déli	12 ó. 21 p
Kassa-Miskolc felől)	este	7 ó. 50 p
B-Sz-M—H.-Böször felé vásártérré reggel		8 ó. 09 p
	máv-ra	8 ó. 17 p
	vásártérré	este 6 ó. 40 p
	máv-ra	este 6 ó. 49 p
F.-Abony felől vásártérré délután		5 ó. 23 p
	máv-höz	5 ó. 32 p
Ohat—Köcs—Polgár	vásártérré reggel	7 ó. 50 p
	m. á. v. hoz	8 ó. — p
Derecske—Nagy-Léta felől r	7 ó. 25 p. d. u.	3 ó. 18 p
az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u.		2 ó. 15 p
az éjjel 2 ó. 40 p.	Személy-vonat este	7 ó. 05 p
az 2 ó. 40 p.	sz. v. (Püspökladányig	
	gy. v. átszállással) este	9 ó. 15 p

Budapestre érkezik:

reggel 8 ó. 40 p	p.-kor ind. gy. v. délután	10 ó. 5 p
déli 12 ó. 36 p	sz. v. este	8 ó. 10 p
este 10 ó. 31 p	reggel	5 ó. 15 p

1) P.-Ladánytól gyorsvonat.

2) Közvetlen kocsi Miskolcra át Budapestre.

3) Kocsiin Övecesi Bptről Miskolcra

Folyé évi Január 5-én

egy WAGGON RÉPAMAG

érkezett direct

QUEDLINBURGBÓL (Poroszország.)

KONTSEK GÉZA

előbb GASZNER KÁROLY

magkereskedésében

Debreczen, Kossuth-utca.

Miért is figyelmeztetem a nagyérdemű gazdaközönséget, hogy nálam bármely fajta újtermésű répamagot a legmagasabb csiraképesség szavatolása mellett, — a legjutányosabb árban kaphatja.

Eredeti fuvarlevelek és vám okmányok rendelkezésre állanak.

Január hóban megjelenő nagy képes magárlap kívánatra ingyen küldetik.

Szakavatott

seprőkötő mester

azonnali belépésre kerestetik.

Felvilágosítást nyújt

a Debreczeni rabmunka-vállalat a törvényszéki palotával szemben.

POLGÁR SÁNDOR

egyelemi gyakorlott orvosi

mű- és közszerész

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50.

sz. Ajánlja dusan felszerelt

raktárát saját gyártmányu

orvossebészeti és beteg-

ápolási tárgyakban.

Saját találmányu, magy.

kir. szabadalm. Polgár-féle

sérvkötő

haskötő, gúrosór elleni

gummihasny. ortho-

paedia készületek, mű-

lábak s kerek stb.

Valódi francia különleges-

ségek P. BERGUERANQ

FILS párisi gyárából.

Utánzás ellen védve 16302.

sz. a. Részletes képes árjegyzék

ingyen és bérmentve.

Koczkázott, egyvonalas és sima

levélpapírok:

a következő olcsó árszámítás mellett kaphatók 1000 pld.

könnyű levélpapír czégyomással	1/2 ives	3 frt — kr
erősebb	"	3 " 50
erős finom	"	4 " 50
erős oktáv	"	4 " 50
merített	"	5 " 50
merített erős levélpapír oktáv	"	6 " —
könnyű sima fehér levélpapír czégyomással	1/2 ives	4 " —
erősebb sima fehér levélpapír czégyomással fél ives	"	4 " 50
erős sima fehér levélpapír czégyomással fél ives	"	5 " —
igen erős sima fehér levélpapír czégyomással fél ives	"	5 " 50

Körleveleket, számlákat és minden egyéb kereskedelmi és magán nyomtatványokat hasonló olcsó árak mellett szállítunk.

Irodai papírok

rendkívüli olcsó árban kaphatók:

Kilog.	Negyed	iv	iv
		kr.	ft
7/0 10 Finom simított fogalmazó papír, középerős	34+42	24	120
7/0 12 Finom simított fogalmazó papír, erős	34+42	29	144
7/0 gs. 10 Finom kék simított fogalmazó papír, középerős	34+42	31	155
7/0 gs. 12 Finom kék simított fogalmazó papír, erős	34+42	40	2—
7/0 10 Finom simított fehér irodai papír, középerős	34+42	40	2—
7/0 12 Finom simított fehér irodai papír, erős	34+42	48	240
stb., stb., stb.			

ügyvédi, bírósági és végrehajtói

NYOMTATVÁNYOK.

a következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 iv Árverési jegyzőkönyv	—	—	70kr
100 " 200 pld Árverési hirdetmény	—	—	70 "
100 " 200 " Rendelvény	—	—	70 "
100 " Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	—	—	70 "
100 " Kiegészítési végrehajtási jegyzőkönyv	—	—	70 "
100 " 200 pld Nem szorgalmazás	—	—	70 "
100 " 400 " Kézbetétési iv	—	—	70 "
100 " 200 " Igény felhívás	—	—	70 "
100 " Végrehajtási jegyzőkönyv	—	—	70 "
100 " 200 pld Értesítvény haszonbérletről	—	—	70 "
100 " 200 " Értesítvény	—	—	70 "

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házszer allentált az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzölőként alkalmazták külsőleg, csuszni, tagszaggatásnál és meghűlésekkel és az orvosok által bedörzölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapeston. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czégyjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. névvari székely, BUDAPEST.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.